

ՀՀ ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶԻ Ս.ՆԱԶԱՐՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

ԼԵՌՆԱՆԻՍՏԻ ՄԻԶՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑԻ

«ԲՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ 2022-2023ՈՒՍ ՏԱՐՎԱ

ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

V ԴԱՍԱՐԱՆ

ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ ԻՍԱՀԱԿ

5-րդ դասարան
Բնագիտություն
Շաբաթական 2 ժամ
Տարեկան 68 ժամ

Դասագրքի հեղինակներ՝

Է. Ղազարյան, Ա. Թռչունյան, Գ. Մելիքյան, Թ. Վարդանյան, Յ. Խաչատրյան

Ժամ	Կետ	Թեմա 1. Բնագիտության ուսումնասիրման առարկան
	Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> Պատկերացում տալ բնական միջավայրի, նյութերի բազմազանության և կազմության, բնական միջավայրի ուսումնասիրման եղանակների մասին: Ընդլայնել գիտելիքները բնության ուսումնասիրության մեթոդների մասին: Իմանա և տարբերի չափման միավորները: Չարգացնել պարզագույն չափիչ սարքերից օգտվելու և չափումներ կատարելու հմտություններ:
	Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> Ներկայացնի ի՞նչ է բնությունը: Իմանա, որ բնական միջավայրը բազմազան է: Կարողանա գործնականում կիրառել բնության ուսումնասիրման եղանակները: Տարբերի բնության ուսումնասիրման հիմնական մեթոդները: Կատարի պարզ դիտումներ /օրինակ բույսի աճը/:
1	1.1	<u>Բնության ուսումնասիրման մեթոդները, դիտում, փորձ, չափում</u>
1	1.2	Բնության ուսումնասիրման գործիքներն ու սարքերը
1		Գործնական աշխատանք: Հեղուկ ծավալի որոշումը
Թեմա 2. Մարմիններ և նյութեր		
	Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> Տարբերի ֆիզիկական և քիմիական երևույթներ: Իմանա ի՞նչ է զանգվածը:

1	2.10	Գործնական աշխատանք: Որոշակի մասնաբաժնով /գանգվածային բաժնով/ ադի լուծույթի պատրաստում
---	------	---

Թեմա 3. Տիեզերք: Արեգակնային համակարգ

Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> ճանաչել երկրագունդը որպես Արեգակնային համակարգի մաս: Իմանալ երկրի տեղը Արեգակնային համակարգում: Պատկերացնել երկրի չափերը մյուս մոլորակների համեմատ: 	
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> Իմանալ երկրագնդի կրաքարային թաղանթի կառուցվածքը: Պատկերացնել երկրի գնդաձևության և պտույտի հետևանքները: Կիրառել քարտեզները նաև կյանքում: Գնահատել գլոբուսից օգտվելու կարողությունը: Կիրառել մասշտաբները նաև կյանքում: 	
1	3.1	<u>Գաղափար տիեզերքի մասին, աստղեր և համաստեղություններ</u>
1	3.2	<u>Արեգակնային համակարգի մոլորակներ</u>
1	3.3	<u>Գիսավորներ, ասուպներ և երկնաքարեր</u>
1	3.4	<u>Լուսինը որպես երկրի արբանյակ: Լուսնի փուլեր</u>
1	3.5	<u>Երկրի ձևը, չափերը: Քարտեզ, գլոբուս</u>
1	3.6	<u>Մասշտաբ: Տեղանքի հատակագիծ</u>
1	3.7	<u>Երկրի պտույտի րառանցքի և արեգակի շուրջը դրա հետևանքները</u>
1		Թեմատիկ աշխատանք

Թեմա 4. Քարոլորտ

Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> Ներկայացնել երկրի ներքին կառուցվածքը և երկրակեղևը կազմող ապարները: Ներկայացնել երկրակեղևի կառուցվածքը և շարժումները: Ճանոթացնել երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերին :
---------	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Ծանոթացնել երկրի մակերևույթը փոփոխող արտածին ուժերին:
	Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Պատկերել երկրագնդի ներքին կառուցվածքը: • Դասակարգել երկրակեղևը կազմող ապարները: • Տարանջատել ուղղաձիգ և հորիզոնական շարժումները: • Վերլուծել երկրաշարժերի և հրաբուխների առաջացումը կարողանալ պաշտպանվել դրանցից: • Կիրառել գիտելիքը իր շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ծնոթքները ընդունելու համար: • Բացատրել ապարների հողմահարման պրոցեսը, երկրի մակերևույթի տարբեր ձևերի ազդեցությունը մատուցող տնտեսական գործունեության վրա:
1	4.1	Երկրի ներքին կառուցվածքը: Կառուցվածքի տարրերը: Ապարները:
1	4.2	Երկրակեղևի կառուցվածքը: Կառուցվածքի տարրերը:
1	4.3	Երկրաշարժեր
1	4.4	Հրաբուխներ
1	4.5	Երկրի մակերևույթը հիմնական ձևերը: Հարթավայրեր
1	4.6	<u>Լեռներ և բլուրներ</u>
1	4.7	<u>Երկրի մակերևույթը փոփոխող արտածին ուժերը, հողմահարում</u>

Թեմա 5. Ջրոլորտ

	Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • Ճանաչի և իմանա ջրոլորտը: • Իմանա ջրոլորտի բաղադրիչները: • Ջրոլորտում ջրի բաշխվածությունը: • Կարևորի ջրոլորտի պահպանությունը: • Իմանա օվկիանոսի ջրի ջերմության և աղիության բաշխվածությունը:
	Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Կարողանա բացատրել ջրի քիմիական և ֆիզիկական հատկությունները: • Ճանաչել և տարբերակել ջրագրական օբյեկտները: • Ներկայացնել ջրոլորտի կազմը և կառուցվածքը: • Ջրոլորտի ճիշտ օգտագործումը և պահպանությունը: • Ջուրը բնությանմեջ: • Ջրի հատկությունները: • Բնութագրի ցամաքային ջրերը: • Կարևորի ջրոլորտի ճիշտ օգտագործումը և պահպանությունը:

1	5.1	<u>Ձ ու ը ը թ ն ու թ յ ա ն մ ե ջ : Ձ ը ի հ ա տ կ ու թ յ ու ն ն ե ը ը</u>
1	5.2	<u>Ձ ը ի շ ը ջ ա պ տ ու յ տ ը և դ ը ա ն շ ա ն ա կ ու թ յ ու ն ը թ ն ու թ յ ա ն մ ե ջ</u>
1	5.3	<u>Յ ա մ ա շ խ ա ը հ ա յ ի ն օ վ կ ի ա ն ո ս , դ ը ա մ ա ս ե ը ը</u>
1	5.4	<u>Ձ ը ի շ ա ը ժ ու մ ն օ վ կ ի ա ն ո ս ու մ , օ վ կ ի ա ն ո ս ա յ ի ն հ ո ս ա ն թ ն ե ը</u>
1	5.5	<u>Գ ե տ ե ը</u>
1	5.6	<u>Լ ճ ե ը և ջ ը ա մ թ ա ը ն ե ը</u>
1	5.7	<u>Գ ե տ ե ը ի և լ ճ ե ը ի ն շ ա ն ա կ ու թ յ ու ն ը մ ա ը դ ու կ յ ա ն թ ու մ</u>
1	5.8	<u>Ս տ ը ը ե ը կ ը յ ա ջ ը ե ը , ա դ ը յ ու ը ը ն ե ը , ա ը տ ե գ յ ա ն ջ ը ե ը , դ ը ա ն ց դ ե ը ը թ ն ու թ յ ա ն մ ե ջ և մ ա ը դ ու կ յ ա ն թ ու մ</u>
1	5.9	<u>Ճ ա հ ի ճ ն ե ը , առ ա ջ ա ց ու մ ը , դ ե ը ը մ ա ը դ ու կ յ ա ն թ ու մ</u>
1	5.10	<u>Ս առ ց ա դ ա շ տ ե ը</u>
1	5.11	<u>Ձ ը ո լ ո ը ը տ ի պ ա հ պ ա ն ու թ յ ու ն ը : Ք ա դ ց ը ա հ ա մ ջ ը ի հ ի մ ն ա խ ն դ ի ը ը :</u>
1		<u>Թ ե մ ա տ ի կ գ ը ա վ ո ը ա շ խ ա տ ա ն թ</u>

Թեմա 6. Մթնոլորտ

Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • Պատկերացում տալ մթնոլորտի կազմի կառուցվածքի և երևույթների մասին: • Ներկայացնել մթնոլորտի տաքացումը: • Գնահատել մթնոլորտի դերը մարդու կյանքում: 	
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Նկարագրել մթնոլորտի կազմն ու կառուցվածքը: • Կատարել օդի ջերմաստիճանի չափումներ: • Բացատրել օդի տաքացումը, մթնոլորտային ճնշումը և մթնոլորտի խոնավությունը: • Բնորոշել եղանակն ու կլիման, կլիմաստեղծ գործոնները, կլիմայի հիմնական տիպերը: • Բացատրել մթնոլորտի տեղումների նշանակությունը: • Գնահատել մթնոլորտային տեղումների դերը երկրի համար: 	
1	6.1	<u>Մ թ ն ո լ ո ը ը տ ի կ ա զ մ ը և կ առ ու ց վ ած թ ը</u>
1	6.2	<u>Մ թ ն ո լ ո ը ը տ ի տ աք ա ց ու մ ը : Օ ղ ի ջ ե ը մ ա ս տ ի ճ ա ն</u>
1	6.3	<u>Մ թ ն ո լ ո ը ը տ ա յ ի ն ճ ն շ ու մ , թ ա շ խ ու մ ը ե ը կ ը ա գ ն դ ի վ ը ա</u>
1	6.4	<u>Ք ա մ ի , Ք ա մ ու տ ե ս ա կ ն ե ը ը</u>
1	6.5	<u>Ք ա մ ու թ ն ու թ ա գ ը ի ջ ն ե ը ը : Ք ա մ ու ու ժ ի օ գ տ ա գ ը ժ ու մ ը .</u>

		<u>հոդմակայաններ</u>
1	6.6	<u>Մթնոլորտի խոնավությունը: Մառախուղ և ամպեր</u>
1	6.7	<u>Մթնոլորտային տեղումներ</u>
1	6.8	<u>Եղանակ, դրատիպերր, եղանակի կանխատեսումը</u>
1	6.9	<u>Կլիմա, դրահիմնական տիպերը</u>
1	6.10	<u>Մթնոլորտի պահպանությունը և մարդու առողջությունը</u>
1	6.11	Գործնական աշխատանք «Եղանակային օրացույցի կազմում»

Թեմա 7. Կենսոլորտ

Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • ճանաչել կենսոլորտը: Իմանալ կազմը և կառուցվածքը: • Իմանալ հատկանիշները: • Ցույց տալ կենդանի օրգանիզմների միմյանց և շրջակա միջավայրի միջև եղած կապերը: • Իմանալ բնական համակեցություններում օրգանիզմների ունեցած հարմարվածությունների մասին և կարողանալ բնութագրել դրանք: 	
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Ներկայացնել կենսոլորտի կազմն ու կառուցվածքը: • Բնորոշել կենդանի և անկենդան բնության կապը: • Ճանաչի իր շրջապատում մեծ տարածում ունեցող բույսերի և կենդանիների տեսակները: • Գաղափար ունենա սնկերի և բակտերիաների, ինչպես նաև կենսոլորտում նրանց՝ օրգանական նյութեր քայքայող դերի մասին: Իմանալ բույսերի և կենդանիների տարբերությունները: • Ներկայացնի հողածածկույթի, բուսական և կենդանական աշխարհների դերը կենսոլորտում: 	
1	7.1	<u>Կենսոլորտը, նրա բաղադրիչները</u>
1	7.2	<u>Կենդանի օրգանիզմներին բնորոշ հատկությունները և նրանց կապը շրջակա միջավայրի հետ</u>
1	7.3	<u>Բույսերի կառուցվածքը և կենսագործունեությունը</u>
1	7.4	<u>Բույսերի բազմազանությունը և տարածումը</u>
1	7.5	<u>Կենդանիների կառուցվածքի և կենսագործունեության առանձնահատկությունները</u>
1	7.6	<u>Կենդանիների բազմազանությունը</u>

1	7.7	<u>Բակտերիաներ և սնկեր</u>
1	7.8	<u>Հողը և կենդանի օրգանիզմները</u>
1	7.9	<u>Օրգանիզմների փոխադարձ կապը և հարմարվածությունը շրջակա միջավայրի պայմաններին</u>
1	7.10	<u>Մարդու գործունեության ազդեցությունը կենսոլորտի վրա</u>
1	7.11	Գործնական աշխատանք: Հողի կազմը

Թեմա 8. Երկրագնդի ոլորտների փոխադարձ կապը

Նպատակ	<ul style="list-style-type: none"> • Ներկայացնել բնության մեջ նյութի և էներգիայի շրջապտույտը: • Երկրի ոլորտների փոխադարձ կապերը: • Իմանա Երկրի ոլորտների փոխազդեցությունների արգասիքը: 	
Վերջնարդյունքներ	<ul style="list-style-type: none"> • Իմանա, որ Երկրի ոլորտները փոխազդում և փոխանակում են նյութ ու էներգիա: • Բնության մեջ էներգիան անընդհատ փոխակերպվում է: • Երկրագնդում տեղի ունեցող գործընթացների էներգիայի աղբյուրը արեգակնային էներգիան է: • Բնական միջավայրը հավասարակշռված զարգանում է նյութի և էներգիայի շրջապտույտի շնորհիվ: • Նկարագրի բնության մեջ էներգիայի շրջապտույտի որևէ մեխանիզմ: 	
1	8.1	<u>Նյութի շրջապտույտը բնության մեջ</u>
1	8.2	<u>Երկրագնդի ոլորտների փոխադարձ կապերը</u>